

ΕΝΩΠΙΟΝ ΠΑΝΤΟΣ ΑΡΜΟΔΙΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ & ΑΡΧΗΣ

ΕΞΩΔΙΚΗ ΔΗΛΩΣΗ-ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ-ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑ

Των πρωτοβάθμιων συνδικαλιστικών οργανώσεων:

1. Του σωματείου με την επωνυμία «Γ' ΕΝΩΣΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ (Γ' ΕΛΜΕ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ)», που εδρεύει στη Θεσσαλονίκη, επί της οδού Πρ. Κορομηλά, αρ. 51, όπως νόμιμα εκπροσωπείται.
2. Του σωματείου με την επωνυμία «Ε' ΕΝΩΣΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ (Ε' ΕΛΜΕ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ)», που εδρεύει στη Θεσσαλονίκη, επί της οδού Πρ. Κορομηλά, αρ. 51, όπως νόμιμα εκπροσωπείται.

ΠΡΟΣ

Τη Διευθύντρια της Διεύθυνσης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Ανατολικής Θεσσαλονίκης, κυρία Ζωή Βαζούρα, που κατοικοεδρεύει στη Θεσσαλονίκη, επί της οδού Σαπφούς, αρ. 44, ΤΚ 54627.

Θεσσαλονίκη, 19/10/2026

Με την παρούσα εξώδικη δήλωση, διαμαρτυρία και πρόσκληση, οι εξ ημών πρωτοβάθμιες συνδικαλιστικές οργανώσεις των εκπαιδευτικών της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Θεσσαλονίκης σας γνωστοποιούμε και σας συγκαταστήνουμε την από 18/10/2026 νομική γνωμοδότηση που συντάχθηκε κατόπιν αιτήματός μας αναφορικά με τη νομιμότητα των προφορικών εντολών και οδηγιών περί υποχρεωτικής, οριζόντιας και αδιαφοροποίητης παραμονής

του συνόλου των εκπαιδευτικών στις σχολικές μονάδες καθημερινά από τις 8:00' έως τις 14:00' και επαγόμεθα τα ακόλουθα:

I. Σύντομη ανάπτυξη του τιθέμενου ζητήματος

Η Υπηρεσία σας απέστειλε προς τους Διευθυντές και τις Διευθύντριες των σχολικών μονάδων της αρμοδιότητάς της έγγραφη οδηγία με θέμα την «αυστηρή και απαρέγκλιτη τήρηση του εγκεκριμένου ωρολογίου προγράμματος των σχολικών μονάδων», με την οποία τους καλείτε να μεριμνήσουν ώστε να μην επιτρέπεται η πρόωρη αποχώρηση μαθητών από το σχολείο πριν από την ώρα 13:30' (σε περίπτωση εξάωρου προγράμματος) ή πριν από την ώρα 14:10' (σε περίπτωση επτάωρου προγράμματος), ούτε η πρόωρη λήξη των μαθημάτων, επικαλούμενη λόγους ασφάλειας και προστασίας των μαθητών.

Επ' ευκαιρία του ανωτέρω εγγράφου και των κατευθύνσεων της Διεύθυνσης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Ανατολικής Θεσσαλονίκης, παρατηρήθηκε το φαινόμενο Διευθυντές και Διευθύντριες σχολικών μονάδων να δίδουν προφορική εντολή προς τους εκπαιδευτικούς να παραμένουν υποχρεωτικά στο σχολείο καθημερινά από τις 8:00' έως τις 14:00', κατά τρόπο γενικό και οριζόντιο.

Επειδή η πρακτική αυτή θίγει ευθέως τα εργασιακά δικαιώματα των μελών μας και ανατρέπει το νομοθετικά κατοχυρωμένο καθεστώς του ωραρίου των εκπαιδευτικών, ζητήσαμε τη σύνταξη της συγκοινοποιούμενης με την παρούσα από 18/10/2026 νομικής γνωμοδότησης, το περιεχόμενο της οποίας σας εκθέτουμε και σας γνωστοποιούμε.

II. Επί της ελλείψεως αρμοδιότητας της Διοικήσεως για τον καθορισμό ή τη μεταβολή του ωραρίου των εκπαιδευτικών

Όπως αναλυτικά εκτίθεται στη συγκοινοποιούμενη γνωμοδότηση, ο καθορισμός του διδακτικού και του εργασιακού ωραρίου των εκπαιδευτικών, ως ουσιώδης όρος της υπηρεσιακής τους κατάστασης, ανήκει στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Νομοθετικής Εξουσίας. Σύμφωνα με τη θεμελιώδη αρχή της νομιμότητας της

διοικητικής δράσης και τις διατάξεις του άρθρου 43 παρ. 2 του Συντάγματος, η Διοίκηση δεν διαθέτει αυτοτελή κανονιστική αρμοδιότητα για τη ρύθμιση ή τη μεταβολή του ωραρίου εργασίας των εκπαιδευτικών, εφόσον ουδόλως υφίσταται ειδική νομοθετική εξουσιοδότηση προς τον σκοπό τούτο.

Ο τυπικός Νομοθέτης έχει ρυθμίσει εξαντλητικά και κατά τρόπο δεσμευτικό τόσο το διδακτικό, όσο και το ευρύτερα εργασιακό ωράριο των εκπαιδευτικών της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, δυνάμει του άρθρου 13 παρ. 8 του ν. 1566/1985 (όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 245 του ν. 4512/2018 και τροποποιήθηκε μετέπειτα), χωρίς να παρέχει εξουσιοδότηση στα μονοπρόσωπα όργανα Διοίκησης της εκπαίδευσης να θεσπίζουν αποκλίσεις ή να επιβάλλουν ενιαίο και αδιαφοροποίητο ωράριο υποχρεωτικής παρουσίας.

Τόσο οι Διευθυντές Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης όσο και οι Διευθυντές των σχολικών μονάδων ασκούν αρμοδιότητες αμιγώς εκτελεστικές, διαχειριστικές και εποπτικές, οι οποίες ασκούνται αυστηρά εντός του πλαισίου της κείμενης νομοθεσίας. Επομένως, στερούνται κανονιστικής αρμοδιότητας και δεν νομιμοποιούνται να υποκαθιστούν τον Νομοθέτη, εκδίδοντας προφορικές ή έγγραφες εντολές που στην πράξη καταργούν τις νομοθετικές προϋποθέσεις. Σύμφωνα, άλλωστε, με την ιεραρχία των κανόνων δικαίου, διάταξη τυπικού νόμου, όπως το άρθρο 13 παρ. 8 του ν. 1566/1985, υπερέχει τυπικά κάθε διοικητικής πράξης ή οδηγίας και δεν μπορεί να καταργηθεί ή να τροποποιηθεί με εσωτερικά έγγραφα, εγκυκλίους ή προφορικές εντολές, οι οποίες άλλωστε στερούνται εκτελεστότητας και δεν δύνανται να θεσπίσουν νέες υποχρεώσεις σε βάρος των εκπαιδευτικών πέραν όσων ορίζει ο Νόμος.

III. Επί της ευθείας παραβίασης του άρθρου 13 παρ. 8 του ν. 1566/1985

Κατά τη ρητή πρόβλεψη του άρθρου 13 παρ. 8 του ν. 1566/1985, οι εκπαιδευτικοί των σχολείων της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης παραμένουν υποχρεωτικά στο σχολείο τους τις εργάσιμες ημέρες, πέρα από τις ώρες διδασκαλίας, όχι όμως πέρα από έξι (6) ώρες την ημέρα ή τριάντα (30) ώρες την εβδομάδα, για την προσφορά και άλλων υπηρεσιών που ανατίθενται από τον

Διευθυντή ή τον Προϊστάμενο της σχολικής μονάδας και συνδέονται με το γενικότερο εκπαιδευτικό έργο (όπως η προετοιμασία εποπτικού υλικού και εργαστηριακών ασκήσεων, η διόρθωση εργασιών και διαγωνισμάτων, η καταχώριση και ενημέρωση της αξιολόγησης των μαθητών, η συμμετοχή στην προετοιμασία και πραγματοποίηση εκδηλώσεων, ο προγραμματισμός και η αποτίμηση του εκπαιδευτικού έργου, η συνεργασία με εκπαιδευτικούς, οι παιδαγωγικές συναντήσεις, η επίβλεψη σχολικών γευμάτων, η ενημέρωση γονέων και κηδεμόνων, η τήρηση βιβλίων του σχολείου και η εκτέλεση διοικητικών εργασιών).

Όπως τεκμηριώνεται στη συγκοινοποιούμενη γνωμοδότηση, η επιβολή οριζόντιας και αδιαφοροποίητης υποχρέωσης παραμονής όλων των εκπαιδευτικών από τις 8:00' έως τις 14:00' καθημερινά παραβιάζει ευθέως την ανωτέρω διάταξη για τους εξής λόγους:

Ήδη από την ίδια τη γραμματική διατύπωση της διάταξης («όχι όμως πέρα από έξι (6) ώρες την ημέρα ή τριάντα (30) ώρες την εβδομάδα») προκύπτει ότι ο Νομοθέτης θέτει ένα ανώτατο προστατευτικό όριο παραμονής στη σχολική μονάδα και δεν θεσπίζει αυτοτελές, πάγιο και υποχρεωτικό ωράριο έξι (6) ωρών ημερησίως και τριάντα (30) ωρών εβδομαδιαίως για το σύνολο των εκπαιδευτικών. Η μετατροπή ενός προστατευτικού ανώτατου ορίου σε υποχρεωτικό κανόνα καθημερινής απασχόλησης συνιστά ερμηνεία *contra legem* και νόθα κανονιστική πρόβλεψη της Διοίκησης, η οποία οδηγεί άλλωστε και σε λειτουργικά αδιέξοδα, όπως συμβαίνει λ.χ. στα Εσπερινά Σχολεία, των οποίων το ημερήσιο ωράριο λειτουργίας είναι εξ ορισμού μικρότερο των έξι (6) ωρών.

Επιπροσθέτως, το ωράριο του διδακτικού προσωπικού διακρίνεται σαφώς από το ωράριο των Διευθυντών και των Υποδιευθυντών των σχολικών μονάδων, καθώς και από το ωράριο λειτουργίας της σχολικής μονάδας ως διοικητικής μονάδας. Όπου ο κανονιστικός Νομοθέτης έκρινε αναγκαία την παραμονή στη σχολική μονάδα καθ' όλη τη διάρκεια της λειτουργίας της («όλες τις εργάσιμες ώρες»), το προέβλεψε ρητώς και αποκλειστικώς για τους Διευθυντές και τους

Υποδιευθυντές. Αντιθέτως, για το εκπαιδευτικό-διδασκαλικό προσωπικό ουδεμία τέτοια ρύθμιση υφίσταται. Οι εκπαιδευτικοί υποχρεούνται να προσέρχονται έγκαιρα πριν από την έναρξη της διδασκαλίας των μαθημάτων τους, να εφαρμόζουν το ωρολόγιο πρόγραμμα και να παραμένουν πέραν του διδακτικού τους ωραρίου αποκλειστικά και μόνο όταν τους έχουν ανατεθεί συγκεκριμένες εξωδιδασκικές υπηρεσίες συνδεδεμένες με το γενικότερο εκπαιδευτικό έργο. Εφόσον στον εκάστοτε εκπαιδευτικό δεν έχει ανατεθεί, με ειδική και αιτιολογημένη πράξη, συγκεκριμένο εξωδιδασκικό καθήκον εκ των προβλεπόμενων στον Νόμο, το ωράριο απασχόλησής του συμπίπτει με το διδακτικό του ωράριο και αποχωρεί με το πέρας αυτού.

Άλλωστε, η παραμονή εντός του ανώτατου ορίου πρέπει να συνδέεται με πραγματικό, εξατομικευμένο και αντικειμενικά αναγκαίο εκπαιδευτικό ή διοικητικό έργο και δεν μπορεί να επιβάλλεται ως απλή φυσική παρουσία στον χώρο του σχολείου ή ως αλλότρια φύλαξη και επιτήρηση μαθητών εκτός εκπαιδευτικού πλαισίου. Το γεγονός ότι ένα τμήμα μαθητών ολοκληρώνει το πρόγραμμά του ή ότι απαιτείται η τήρηση του ωρολογίου προγράμματος των μαθητών για λόγους ασφαλείας τους δεν συνεπάγεται ότι το σύνολο των εκπαιδευτικών της μονάδας οφείλει να παραμένει αδιακρίτως στο σχολείο από τις 8:00' έως τις 14:00'.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Και με τη ρητή επιφύλαξη κάθε νομίμου δικαιώματός μας και των μελών μας

ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΟΜΑΣΤΕ ΕΝΤΟΝΩΣ

Για τις πρακτικές, τις οδηγίες και τις προφορικές εντολές με τις οποίες επιχειρείται η επιβολή γενικευμένης, οριζόντιας και αδιαφοροποίητης υποχρεωτικής παραμονής των εκπαιδευτικών στις σχολικές μονάδες καθημερινά

από τις 8:00' έως τις 14:00', κατά παράβαση του άρθρου 13 παρ. 8 του ν. 1566/1985 και καθ' υπέρβαση εξουσίας.

ΣΑΣ ΚΟΙΝΟΠΟΙΟΥΜΕ

Την από 18/10/2026 νομική γνωμοδότηση που συντάχθηκε κατόπιν αιτήματος της Γ' και της Ε' ΕΛΜΕ Θεσσαλονίκης, προκειμένου να λάβετε πλήρη γνώση του περιεχομένου της.

ΣΑΣ ΚΑΛΟΥΜΕ

Όπως:

1. Απόσχετε από κάθε ενέργεια, οδηγία ή κατεύθυνση που επιβάλλει ή υποδεικνύει την οριζόντια και αδιαφοροποίητη παραμονή του συνόλου των εκπαιδευτικών στις σχολικές μονάδες από τις 8:00' έως τις 14:00' πέραν του διδακτικού τους ωραρίου και άνευ εξατομικευμένης, ειδικής και αιτιολογημένης ανάθεσης συγκεκριμένου εξωδιδακτικού έργου εκ των προβλεπομένων στο άρθρο 13 παρ. 8 του ν. 1566/1985.
2. Προβείτε άμεσα στην έκδοση διευκρινιστικής οδηγίας προς τους Διευθυντές και τις Διευθύντριες των σχολικών μονάδων της αρμοδιότητάς σας, με την οποία θα καθίσταται σαφές ότι η τήρηση του ωρολογίου προγράμματος των μαθητών για λόγους ασφαλείας τους ουδόλως μεταβάλλει το εκ του Νόμου καθοριζόμενο ωράριο των εκπαιδευτικών και ότι τυχόν προφορικές ή έγγραφες εντολές περί υποχρεωτικής καθημερινής παραμονής όλων των εκπαιδευτικών από τις 8:00' έως τις 14:00' είναι μη νόμιμες και πρέπει να ανακληθούν πάραυτα.

ΣΑΣ ΔΗΛΩΝΟΥΜΕ

Ότι σε περίπτωση μη συμμόρφωσης θα προβούμε σε κάθε νόμιμη ενέργεια ενώπιον των αρμόδιων αρχών για την προάσπιση της νομιμότητας και των εργασιακών δικαιωμάτων των μελών μας, ενημερώνοντας ταυτόχρονα τα μέλη μας για την άσκηση των νομίμων δικαιωμάτων τους.

ΚΑΤΟΠΙΝ ΤΩΝ ΑΝΩΤΕΡΩ

Με ρητή επιφύλαξη παντός νομίμου δικαιώματός μας, αρμόδιος δικαστικός επιμελητής παραγγέλλεται να επιδώσει νόμιμα την παρούσα στη Διευθύντρια της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Ανατολικής Θεσσαλονίκης, αντιγράφοντάς την ολόκληρη στην έκθεση επίδοσής του, προς γνώση της και για τις νόμιμες συνέπειες, καλούμενη συγχρόνως να συμμορφωθεί στο περιεχόμενό της.

Θεσσαλονίκη, 19/10/2026

Τα Δ.Σ. της Γ' και Ε' ΕΛΜΕ Θεσσαλονίκης

Δια της Πληρεξουσίας Δικηγόρου